

We Lwowie dnia 27. grudnia 1911.

Aleg 939

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie operacji agrarnych.

Wysoki Sejmie!

Ze sprawozdań rocznych komisarza agrarnego i kierownika technicznego oddziału z czynności za rok 1910 przedłożonych c. k. krajowej komisji agrarnej a przez tę władzę po myśli § 12. roz. kom, Wydziałowi krajowemu przy odezwie z 13. marca 1911 l. 29. A. O. w odpisie udzielonych przedstawiamy Wys. Sejmowi w krótkim streszczeniu ważniejsze momenty odnoszące się przedewszystkiem do postępu wdrożonych operacji agrarnych.

Postęp w pracach przy wdrożonych operacjach agrarnych.

Wydział krajowy odwołując się do swojego zeszłorocznego sprawozdania w tym przedmiocie z 20. września 1910 l. 80626, które przez Wys. Sejm nie zostało załatwione, przedstawia postęp w pracach za następny rok, jak następuje.

1) Na obszarze komasacyjnym w Chiszewicach pow. Rudki, jednej z pierwszych operacji agrarnych, przeprowadzono w r. 1910 w skutek polecenia ministeryalnego rebonitację gruntów erekcyjnych, wkreślono zmiany w mapy oryginalne i obliczono obniżenia wartości

Do wykonania w r. 1911 pozostało przeprowadzenie podziału nowo powstałych w drodze spadku wspólnych posiadłości, zarządzenie głosowania nad planem i wygotowanie elaboratów dla sądu i katastru oraz przeprowadzenie repartycji kosztów.

2) Komasacya w Lublińcu nowym pow. Cieszanów nie postąpiła w r. 1910 naprzód pod względem czynności na miejscu. Prace ograniczały się wyłącznie do robót kancelaryjnych, mianowicie wykończono mapy oryginalne, przeprowadzano w rejestrach zmiany, jakie zaszły w ostatnim czasie w stanie posiadania i przeprowa

dzono w operatach zmiany, wynikię z rebonitacyi gruntów, dokonanej w skutek wniesionych zarzutów przeciw planowi komasacyjnemu.

Rekursy, o których mowa w zeszłorocznym sprawozdaniu z 20. września 1910 L. 80626 załatwione zostały orzeczeniem c. k. kraj. komisji agrarnej z 7. marca 1910. Przeciw temu zaś orzeczeniu wniesiono 3 rekursy ministeryalne, które przedłożone trzeciej instancyi do końca r. 1910 załatwione nie zostały.

3) Komasacya w Skniłowie pow. Lwów — pozostaje w stadyum, jak przedstawiono w zeszłorocznym sprawozdaniu wyżej powołanem. Wniesione bowiem przeciw planowi do komisji ministeryalnej rekursy nie zostały dotąd załatwione.

Oddział techniczny przeprowadził tylko w operatach zmiany zasze i zgłoszone w stanie posiadania.

4) Komasacya w Wyszatycach pow. Przemyśl, z powodu trudności przedstawionych w zeszłorocznym sprawozdaniu niewiele postąpiła naprzód.

Sprawdzono tylko faktyczny stan posiadania i zestawiono daty potrzebne do założenia rejestrów stanu posiadania, ukończono zdjęcia całego obszaru komasacyjnego i wytyczono sieć dróg na gruncie.

5) Na obszarze komasacyjnym w Podbereżcach pow. Lwów zostały pooddaniu ekwiwalentów w dniu 26. sierpnia 1910 prowizorycznie w posiadanie, wykonane najniezbędniejsze wspólne urządzenia, w szczególności okopano nowe drogi, założono rowy przydrożne, wykopano sieć rowów odpływowych i ścieków i założono potrzebne przepusty.

Pozostaje jeszcze do wykonania najważniejsza czynność tj. wyłożenie planu komasacyjnego, która jednakże w obec jednogodnego przyjęcia ekwiwalentów w posiadanie przedstawia się tylko jako formalne dopełnienie czynności agrarnej. Po zatem wypadnie opracować elaboraty dla sądu i katastru.

6) W Maszkowicach pow. Nowy Sącz, gdzie przeprowadza się częściowo komasacyę a zarazem podział szczegółowy, doprowadzono podobnie jak w Podbereżcach do prowizorycznego zgodnego oddania ekwiwalentów w posiadanie. Skutkiem tego wykonano też najpotrzebniejsze wspólne urządzenie, wytyczono sieć dróg i wykonano rów osuszający dla odwodnienia 6 ha.

Sprawozdanie komisji notuje, iż ogół uczestników jest z wykonanych czynności nader zadowolony.

7) W Chełmcu polskim, pow. Nowy Sącz, postąpiło dzielenie szczegółowe o tyle naprzód, iż przeprowadzoną została bonitacya gruntów i dokonano odbioru życzeń od uczestników co do przyszłego podziału współwłasności.

Obok tego musiały być wykonane nowe zdjęcia obszaru dzielenia z powodu przeprowadzonej lokalnej regulacyi Dunajca. Zdjęcia te następnie naniesiono w mapy katastralne.

8) Dla szczegółowego podziału wspólnych gruntów w Bienkówce pow. Myślenice o obszarze 72 ha i z liczbą uczestników 23. sprowokowanego w r. 1906 wyznaczyła kraj. komisya agrarna termin rozpoczęcia działalności komisarza miejscowego na dzień 17. maja 1910.

Prace komisji miejscowej miały na celu przeprowadzenie podziału pastwisk i lasów, gdyż podziału ról i ogrodów dokonali sami uprawnieni już przedtem i przeprowadzili intabulacyę udziałów w księdze gruntowej

Komisya miejscowa jednak na życzenie interesowanych przeprowadziła celem sprawdzenia dokonanego podziału ról, bonitacyę całego obszaru.

Co do właściwej czynności został założony rejestr praw udziałowych i sporządzony prowizoryczny projekt przyszłego podziału.

9) W Biegonicach pow. Nowy Sącz, dla przeprowadzenia szczegółowego podziału wspólnych gruntów o obszarze 162 ha z liczbą uczestników 32. sprowokowanego w r. 1908, wyznaczyła kraj. komisya agrarna rozpoczęcie działalności komisarza miejscowego na 17. września 1910. Mimo spóźnionego rozpoczęcia doprowadziły prace do zestawienia listy bezpośrednich uczestników i do wyłożenia tejże.

Nadto przeprowadzono bonitacje gruntów i drzewostanów, poddanych podziałowi i przystąpiono do założenia rejestru praw udziałowych.

Porównując sprawozdanie komisji za rok 1909 ze sprawozdaniem za r. 1910 okazuje się, iż sprawozdanie miejscowej komisji agrarnej za r. 1910 pomija trzy operacje agrarne, któremi się miejscowa komisya w r. 1910 jakby nie zajmowała.

Są to mianowicie: Komasacya w Sknińówku pow. Lwów; ogólny podział w gminie katastr. Piaski pow. Lwów, i szczegółowy podział w Świniarsku pow. Nowy Sącz.

Co do tych zauważyć należy, iż komasacya w Sknińówku jest faktycznie ukończoną i że co do niej według wykazu II. przeprowadzono w r. 1910 obliczenie wyrównań kosztów.

W Piaskach pozostaje sprawa podziału w tem samym stadyum, jak w r. 1909 a to z powodu niezadowolonych dotąd rekursów ministeryalnych, wniesionych przeciw oszacowaniu kamieniołomów.

Wreszcie w Świniarsku został plan szczegółowego podziału gruntów zatwierdzony, przez co operację tę należy uważać za faktycznie ukończoną, gdyż pozostaje do wypracowania tylko elaborat dla ksiąg gruntowych i dla katastru oraz obliczenie wyrównań kosztów.

Zauważyć dalej należy, że w roku sprawozdawczym przystąpiono do wykonania dwóch nowych operacji agrarnych t. j. w Biegonicach i Biegonicach, co do których tok i postęp czynności przedstawiono powyżej ad 8. i 9.

Rozwój operacji agrarnych.

Według tabelarycznego wykazu IV. dołączonego do rocznego sprawozdania komisarza miejscowego, wpłynęło po koniec r. 1910 ogółem 74 prowokacji a to 15 na przeprowadzenie komasacji, 29 na przeprowadzenie bądź ogólnego bądź szczegółowego podziału (między temi w Moszkowicach obok podziału i częściowa komasacya) i 30 na uregulowanie wspólnych praw użytkowania i zarządu.

Te ostatnie prowokacje odnieść należy do wdrożonej przez Wydział krajowy akcji, mającej na celu podniesienie chowu bydła przez wykonanie melioracji przy równoczesnem uregulowaniu użytkowania i zarządu pastwisk gminnych.

Gdy w r. 1909 liczba wniesionych prowokacji wynosiła ogółem 38, przybyło więc w roku sprawozdawczym 36 nowych, między któremi 30 prowokacji spowodowanych zostało wdrożoną akcją hodowlaną a mianowicie akcją w celu melioracji pastwisk.

Wykaz I. o stanie wszystkich czynności agrarnych przydzielonych c. k. Komisarzowi miejscowemu po koniec r. 1910 stwierdza, że za faktycznie przeprowadzone uważać należy 7 operacji agrarnych mianowicie: Sknińówek, Chiszewice, Sknińów, Lubliniec nowy, Maszkowice i Świniarsko; za będące w pełnym toku 5 a to: Wyszatyce, Chełmiec polski, Biegonice, Piaski i Biegonice; w stadyum początkowym 7 mianowicie Rudolfshof, Laszki gość. Obidza, Strugi, Wyglonowice, Brzyna i Łazy brzyńskie ad Brzyna. Wyjaśnia się przy tem, iż za będące w stadyum początkowym uważać należy te operacje, dla których wydano orzeczenie o wdrożeniu

postępowania a względnie dla których wyznaczono także termin rozpoczęcia działalności komisarza miejscowego.

Razem tedy było wdrożonych 19 operacji z powierzchnią 11128 ha i z liczbą uczestników 4650.

Ustanowienie drugiej miejscowej komisji agrarnej.

Wobec tak znacznej liczby zgłoszonych prowokacji jak i rozpoczętych prac przy poszczególnych operacjach agrarnych przyjąć należy z zadowoleniem do wiadomości zamierzone utworzenie drugiej komisji miejscowej, zapowiedziane pismem c. k. krajowej komisji agrarnej z 15. grudnia 1911 l. 219 A. O. (LWKr. 171532) z siedzibą w Krakowie.

Ustanowienie tej komisji ma nastąpić jednak dopiero w r. 1913 a na razie przystępuje c. k. krajowa komisja agrarna do utworzenia drugiego oddziału technicznego z dniem 1. marca 1912 z inspektorem agrarnym na czele, która pod kierownictwem dotychczasowego c. k. komisarza miejscowego wykonywać będzie roboty w zachodniej części kraju. Pociągnie to za sobą oczywiście przyspieszenie robót.

Personal techniczny.

Oddział techniczny przy miejscowej komisji agrarnej liczył z końcem roku 1910 ogółem 23 pracowników, którzy zajmowali stanowiska: 1 jako inspektor agrarny, 3 jako adjunkci, 7 jako asystenci, dalej było jeszcze 5 pomocników technicz. i 7 dyetaryuszy.

Na podstawie uchwały budżetowej odnośnie do rubr. X. poz. 93 wydatków budżetu krajowego na r. 1911 dokonał Wydział krajowy uchwałą z 10. października br. l. 125429 nominacji w technicznym oddziale agrarnym, w skutek czego etat tego oddziału składać się ma obecnie:

- a) z dwóch inspektorów agrarnych w VIII. randze,
- b) dwóch adjunktów agrarnych w IX. randze,
- c) 5 asystentów agrarnych w X. randze,
- d) 6 praktykantów agrar. w XI. randze,
- e) czterech pomocników technicznych i
- f) pięciu dyetaryuszy.

Powołaną uchwałą zamianował Wydział krajowy:

- 1) dotychczasowego inżyniera komasacyjnego Józefa Gumowskiego, inspektorem agrarnym w VIII randze,
- 2) dotychczasowych asystentów Mieczysława Frantę i Adama Szczeklika adjunktami agrarnymi, w IX. randze,
- 3) asystentom agrarnym Józefowi Nowakowi, Oskarowi Schererowi i Karolowi Paszekowi nadał X. rangę;
- 4) praktykantami agrarnymi w XI. randze Franciszka Alszera i Franciszka Augustynka wreszcie
- 5) dyetaryusza Stefana Arwaya pomocnikiem technicznym.

Fundusz podręczny komisarza miejscowego.

Na podstawie wniosków c. k. krajowej komisji agrarnej przedstawionych odezwą z 19. lipca 1911 l. 118 A. O. (LWKr. 96507) preliminarzu Wydz. kraj. na r. 1912

a) w dziale wydatków z funduszu krajowego bez prawa regresu do uczestników	2100 koron
b) w dziale zaliczek zwrotnych	15488 „
c) tytułem nadzwyczajnej dotacji zwrotnej	17000 „
razem	<u>35588 koron</u>

Gdy w budżecie na r. 1911 uchwalił Wys. Sejm na fundusz podręczny 29188 K okazuje się wydatek na rok 1912 wyższym o 6400 kor., który uznał Wydział krajowy za usprawiedliwiony.

Zauważa się, iż w tytule ad c) preliminowała komisya agrarna tytułem zaliczek na pożyczki zwrotne, udzielić się mające na wydawanie koniecznych wspólnych urządzeń w obszarach komasacyjnych 17000 kor. t.j. więcej o 7000 kor. jak na r. 1911. Z uwagi jednak, iż preliminowana kwota nie opiera się na szczegółowych kosztorysach a nadto komisya agrarna nie wskazała w których obszarach dzielenia mają być wykonane wspólne urządzenia Wydział krajowy obniżył tę pozycję wydatków o 3000 koron.

Komisya agrarna mimo kilkakrotnych żądań Wydziału kraj. nie udzielała projektów wspólnych urządzeń Wydziałowi krajowemu do zbadania przez biuro melioracyjne.

Wydział krajowy upomniał się o to w osobnym piśmie a oprócz tego proponuje poniżej osobną rezolucję w tym przedmiocie.

Na koszt komisji agrarnych proponuje Wydział krajowy ogólną sumę 129.293 K z której przypada na:

a) personal techniczny łącznie z ryczałtem kancelaryjnym i dotacją na zapomogi	68.705 koron
b) fundusz podręczny	35.588 „
c) koszt komisyjne	25.000 „
razem	<u>129.293 koron</u>

czyli o 28825 koron więcej aniżeli w r. 1911. Ten zwiększony wydatek uznał Wydział krajowy za usprawiedliwiony.

Na podstawie powyższego wywodu wnosi Wydział krajowy.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Sprawozdanie Wydziału krajowego z 27 grudnia 1911 l. 91240 przyjmuje się do wiadomości.

2. Na koszt komisji agrarnych wstawia się do rubryki X. wydatków budżetu krajowego na r. 1912

a) na personal techniczny	68.705 koron
b) na fundusz podręczny	35.588 „
c) koszt komisyjne	25.000 „
Razem	<u>129.293 koron</u>

3. Wzywa się c. k. Rząd o zarządzenia, by sporządzone przez Oddział techniczny przy c. k. miejscowej komisji agrarnej projekty wspólnych urzędów gospodarczych były przed wykonaniem przedkłane Wydziałowi krajowemu do zbadania.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:

Badeni w. r.

Sprawozdawca:

Dr. Tadeusz Pilat w. r.

Członek Wydziału krajowego.

